

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

לג.

עין משפט
נר מצוה

לֵב א מִי פִי־ד מֵהֶלֶל
מֵהֶלֶל הִלְכֵה א סָבֵב
עֵשֶׂן ז טוֹשׁ־ע חִמ סִי
קִט סִפִּיך ו׃
ב ב מִי פִי־ד מֵהֶלֶס
טוֹעַן הִלְכֵה ח וְעִין
בִּהְשָׁגָה וּבִגְדֵל מִשְׁנֵה סָבֵב
עֵשֶׂן זֵה טוֹשׁ־ע חִמ סִי
קִט סִפִּיך כֹּא
ג ב מִי שֶׁ סָבֵב עֵס
טוֹשׁ־ע חִמ כ סִפִּיך ב
ו סִפִּיך כֹּב וְסִי קִט סִפִּיך א
וְעִי שׁ:
ד ב ב מִי שֶׁ פִטְרִי
הִלְכֵה ג סָבֵב שׁ
טוֹשׁ־ע חִמ סִי קִט סִי־ד

מוסף תוספות

[illegible]

רבינו גרשום

וכי גדלי יומי אשת
ידגה בחייהיזו משום אה
קדמיה לברע פער מנכס
ותומס (קטנים) אל פער
אח בשבועה מותומס
נדולס קאמר אבל מנכס
יתומס קטנס אפילו
בשבועת אל פער אה
תומס אל מוציאן מנכס
קומיל אל פער אה
לאליט
רבות: לטקס אנדי ליה הווא
גאבר דאס פערס דלי הווא
ליט. רחומי. אל פער אה
חטסד
זשומורס וכי אמא
קטן מן מאלתה אה
מדידי ליה השתא. כומן
אחיל וליז ליה לפירי אה
קאמר דאנא קייבוס טפי
וביזן וליז ורבר רך
אחיל. ואביר ורבר אל
מכורא ליה דאס אה
ליו דאדיר ורבר.

(א) נראה דל"ל אל"כ היתה רביית אוכלת צהן (והוא בערסין דף כב ע"א):

אמור רבנן הבא ליפרע בו. אע"פ שאף בשנזעה לא היה יכול ליפרע מהם עד שיגדלו כדקאמרין ולכי גדלי אישתעי דינא נהדייהו לא היה מקפיד על ההמתנה אלא על השנזעה^א ונראה ודברא צר שרשום סדר כרז הונא צריה דרב יהושע דמפרש^ב טעמא בשיליה מיתלמין (דף קעד.) טעמא דלין מוקקין לנכסי יתומים משום צרי^ג דאי כרז פסא דמפרש משום דפריעת בעל חוב מצוה ויתמי לאו בני מיעבד מצוה נינהו א"כ אפילו יהא אמת דכדיו לא היה יכול לעבד להם הקרקע בחובו כיון דלאו בני מיעבד מצוה נינהו וכדבר הונא נמי פסקין והם: **אכבשיה** דשטר משכנתא: **אחובלה** שיעור זוו. **דוקא** משום דכבש לשטר משכנתא מצי למימר לקוחה היא צדי דלא היה ידוע דבתורת משכנתא אחא לידה דאי הוו ידעי דמעיקרא בתורת משכנתא אחא לידה לא היה טוען רצא צר שרשום שכול לומר לקוחה היא צדי^ד מידי זיכור לאוהין וארסין דלין לו חוקא נשדה ארסותו כיון דידוע דמעיקרא בתורת ארסותא אחא לידה וכן דברים העשויין להשאיל ולהסכים וגו' (י) דמעיקרא ידעינן דגזל שדה זו דלין לו שום חוקא: **מינן דאי בעי צמימר** לקוחה היא. ויתנו מאי דעמיא דרבא צר שרשום דאפילו אי טעניו למוחה היא כיון

בידי שבעת היסות לעולם צריך דנהי דלין נשבעין על קרקעות
מדאורייתא מדרבנן נשבעים¹ כמו שדקדק רב האי גאון מהיהא להכותב
(כתובות 97 פז). הפוגמת כחובתה ועד אחד מעידה שהיא פרוע לא
תפרע אלא שבצועה קצר רמי בר חמא למימר שבעה דלורייתא אמר
רבא שמי משבות בדבר כו' ועוד דלין נשבעין על כפירת שעבוד קרקעות
אלמלא דמדרבנן נשבעין וה"ה שבעות היסות דמ"ש ויש לומר דלין נשבעין
שבעות היסות אלא היכא דטעין ברי אכל הכא לאו טענת ברי הוא
שאין ודאי ליטומים שקרקע זו אינה לקוחה בידי הלכך אי הוה
טעין לתוסה היא צדיק וזו אמר צדיק שבעות היסות

קְרוּחָהּ הִיא בִּידֵי לֹא מִצִּית אֲמָרָה. אף על גב דלא הוה אומר
 לקוחה היא בידיו הוה נאמן ^ה מ"מ לא הוי מיגו והכי פירושו
 דלא מצינא אמת לא היית יכול להעזי פניך ולומר כן כיון דנפק
 קולא ואין כאן מיגו וכענין זה יש צפרק שני דקדושין (דף ג.) ומה
 צ"ל ירנה לומר מזה הייתי לא משוי נפשיה רשיעא פ"י אינו אומר
 בצלמא מזה הייתי ואין כאן מיגו אבל אולי אם אמר מזה הייתי
 בפשיטא דהמינן: **קְרִיבִיָּה** הרב **אורי** שבב דיקלא. **אז** לא גרסינן
 אלא שבק דיקלא ק"ל שלא היו לו צנים ודיקא יומר יורשו
 ואולי גרס לקריביה יש לומר שהיו לו צנים להכי אינערך ליה למימר
 דיקלא לקריביה: ^א **ה"ג** **סוף אורי** י"ה. ולא גרס דלאהי קרוב
 אלא שביטל שיהי קרוב יומר ומשום הכי קאמר רב חסדא הא איהו
 יומר ואזי ורבא וצברי כיון דלאורי אורי ^א ומסתמא לא היה
 דת אורי ורבא וצברי דגרסינן דלאהי קרוב ^א טפי והיה טוען
 קאמר אנה קריבנא טפי פירוש מעיקרא והאילו כפי השתא נמי
 וגו' נמוקס עדים כדבסמוך דא"כ הוה ליה למימר הא איהו ^א אמר
 וזקינ נמי הכא צבאי לישנא כדמסיק בצמוך אביי ורבא לא סבירא
 דבאה לר"י עיקר דלא גרס לטוף אורי ליה אלא גרס לטוף אימי סהדי
 טפי מההוא גברא אלא היו מעידים שרב אורי קרובו היה וההוא גברא
 יצא ואפי' ^א גרס טפי מצינו לפרש טפי מכל אותם שהיו העדים
 יהאוא גברא ^א ספק ויהי רב אורי תובע וגם הפירות כיון שהודה
 ליה אכלי ודיקי אכלי מימין ^ב ו) ורבא ואזינן ^א סברי כיון שכלל פירות
 הדיון וברקע ליהב מיגו ^א ואת' ומה לקמן (דף ג.) אמרין אי דמיא
 ואיכא חד סהדא שחיב לשלם מתוך שאינו יכול לישבע אבל אי ליכא
 גס הפירות ישלם וי"ל דהתם מיירי שאומר שאכלה שלש שנים והעד
 יוראע"פ שהקרקע יואא מתחת ידו דאי מהימן צבאי דאמר דאכלה
 וליכא למימר דנאמין לו שאכלה שלש שנים אבל לא נאמין שלקחה
 בפסיד שכך ואין אתה נאמן להפסיד ספר תורה דלא דמי דהתם
 נבחו לשמן ^א מ"מ מפסיד שכרו כיון שמודה שאין חייבין לו כלום:
 ואלי

מחויבתי שבעה: אכנס, אעלים אותה: לפוסח

היה צדיק. דהא אכלתיה שני חזקה
בצמי אבוהון: מהימננא. בלא שבעה
לדון נשבעין על הקרקעות^ט ועוד
החזקה שלש שנים במקום שטר
קיימא: אמר ליה. אביי הא דחשבת
צדעתך דאי בעינא טעינא לקוחה
היא צדי כיון דידעא מילתא
דבמשכנתא^י איתמינא בלא לא מילת
למטיטען לקוחה היא צדי דהא איכא
קלא ועדות דארעא דיתמי היא
דהשחא שלימו שני משכנתא וכיון
דידעת דאית קלא ערך דארעא דא
משכנתא היא בצד ולא לקוחה אין
לך מחאה גדולה מזו והיא לך לחזק
בשטרך הלכך זיל דר ארעא לימני
השחא וכי גלי יתמי שיהו בני מיעבד
מזוהא דהיינו מנן שלש עשרה שנה
ואילן דהוי חייב במזות אשתעי
דינא בהדיהו על שטר חובך שיש
לך על אביהם תשבע ומטיול כדון
הבא ליפרע מנכסי היתומים דכל זמן
שהם קטנים אין יורדין לנכסיהם
שום היתומים (דף כג.) זמן מקפין
לנכסי יתומים אלא כ"ב רביא אולנת בזה
זמן

ובדפוסים הם [ס:] רבא הלכתא אין נוקטין לנכסי יתומים ואם אמר תנו
 גותמין הלך ממתינן להם עד דגדלי דהיינו מבין י"ג שנים ואילך
 כדמוכח הם. והא דלמרינן ב' מי שמת [לקמן דף קנז.] ולמכור בנכסי
 אביו עד שיהא בן כ' הימ' שמוכר לנזרך הואלאו אבל לפירו' חוב אביו
 בצ"ת דין מוכרים מבין י"ג ואילך. ואי נמי מלוה על פה היא כי גדלי
 לישטעי דינא בהדייהו ושבע ויטול כדאמר רב פפא בשמעתא בתרייתא
 דמכילתין [קנז.] הלכתא מלוה על פה גובה אם היורשין והני מילי שיש
 עדים שגלוהו ושבע שלם פועו ויטול: **אם ההוא גברא אבא** האם
 גברא קריביו עפי. ומתוך שלא נודע מי קרוב יותר החזיק אותו האב
 בקרקע לפי שיהא אלם יותר כדאמר רב נחמן לקמיה [לז:] גבי זה אומר של
 אבובי זה אומר של אבובי כל דאלים גבר: **לסוף.** שנה או שנתיים:
אודי לוי. ההוא מחזיק לרב אדרי בר אבין: **אוקמה רב חסדא בידיה.**
דרב אדרי: א"ל רב אדרי לרב חסדא: **לפדר לי.** ההוא גברא פירי
 דאכל מההוא יומא עד האידנא מן היום שמת קרובי שאכלם שלא
 כדין: **אמאן קסמכת.** לזכות בזילן: **אהאי.** אהודאת פיו שמודה
 עכשיו שאתה קרוב יותר והא איהו דלמר עד השתא אנא קריבנא
 טפי ואכל פירות בזין כל דאלים גבר זה שמודה עכשיו הרי הוא
 כמותן ק" **ל** את האילן מדעתו אף על פי שלא זכית בו מן הדין:
 כיון

טפי אלס לא היה רואה לחלוק עם רב ארדי ונתן לו הדקל בזהם
דאמר אנה קריבנא טפי שמרנונו נתן לך ולא בשביל שאמה קר
וחול לו לא אלס מפני שהוא יותר קרוב ולשון ארדי דחוק הוא וכן
(א) ללא אכל פירות ולרב ארדי היו לו עדים שאכל והא דקאמר א
ממהימנא במאי דאמר שלא אכלה במיגו שלא היה מודה וס"ל דאמרנין
ללא אכלתי ואי בעי אמר אנה קריבנא טפי ועוד א"כ הוה ליה ל
להוא הא דרב חסדא [מה] לנשקר במקום עדים אל אמרנין וגירסת ר"י
דלדאיהו קריבני ולא גרס קרוב טפי שלא היו מעידים שרב ארדי קרוב
לדאיהו מעידים אם הוא היה קרוב או לאו ולא היה לו שום עי
מכירים לכך אוקמה רב חסדא בדיה דרב ארדי דהוי רב ארדי ודא
שאלכל ורב חסדא פטר ליה במיגו דאי בעי אמר לא אכלי כי אמר
ואודי חייב לשלם ולא מהימנא במיגו הואיל והקרקע יוצא מתחת ידו מ
(ב) רבי אבא לחד סהדא ולתרתין שנין ולפירי דכשמודה שאלכ פירו
חד סהדא לא היה חייב לשלם ואמאי נימא כיון שהקרקע יוצא מתחת
אינו מעיד אלא משהים דהתם ודאי אי לא הוה חד סהדא פשיטא ד
שלם שנים לא היה לנו להוציא הקרקע מידו כיון דלכלה שני חזקה
אלא בגזל אכלה דאמרנין בשנוקין (גיטין דף נ"ו) ונאמא אמי חזקה
(א) וק"ל על פי ספר מורה) כיון שהוא צדק לומר כלינו ש עדים

(א) כתובות דף פז. [לעיל ה':
ע"ש תוס' ד"ה אע"ג גיטין
לד:, ב] (ג) [ועי' נוסחת הרי"ף
והרא"ש], (ג) [שבועות מב:],
(ד) רש"ל מח"ו,

גליון הש"ס

רשב"ם ד"ה לקוחה היא
בידי מו' דאין נשבעין על
הקרקעות. עיין לקמן דף
קכח ע"א ברש"ם ד"ה
רלוך:

הגהות הב"ח

[illegible]